

Lagen om vissa krav på asbestsanering (684/2015) och statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten (798/2015), som trädde i kraft från och med början av 2016, har gjort att ett flertal kunder har tagit i kontakt med ansvarsområdet för arbetarskyddet. Många kunder har haft frågor om tillämpningen om den nya lagstiftningen.

Utifrån kontakterna har arbetarskyddsförvaltningen samlat **vanliga frågor och svar** enligt följande uppdelning:

Innehåll

Bedömning av exponeringen, gränsvärde och uppföljning	2
Avgränsning av exponeringsområdet och arbetet inom området.....	3
Asbestkartläggning	4
Skriftlig säkerhetsplan, förhandsanmälan och asbestsaneringstillstånd	6
Principer för säker asbestsanering och arbetsmetoder i samband med asbestsanering.....	7
Tilläggskrav för avskärningsmetoden	10
Användningen av arbetsredskap och säkerställande av funktionsdugligheten	11
Säkerställande av exponeringsområdets renlighet och säkerheten vid fortsatt användning	12

OBS!

Vi kommer regelbundet att uppdatera den här sidan utifrån de frågor som arbetarskyddsförvaltningen får.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Bedömning av exponeringen, gränsvärde och uppföljning

Fråga 1: Hur ofta ska uppföljningsmätningar genomföras för dem som sanerar asbest utomhus?

Svar: Andningsluften inne i andningsskyddet hos alla som utför asbestsanering ska mätas minst en gång per år.

Fråga 2: Ska hela exponeringsområdet utan asbesthalt mätas om det har lösgjorts en asbesthaltig fibercementskiva som kan innehålla krokidolit i ett stycke i en bastu?

Svar: Ingen mätning behövs om brandskyddsskivan i bastun som är fäst med skruvar har lösgjorts med punktutsug, även om den kan innehålla krokidolit.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Avgränsning av exponeringsområdet och arbetet inom området

Fråga 1: Måste området som ska saneras avgränsas och märkas ut när det gäller småskalig service av asbesthaltig bitumenpapp?

Svar: Området som ska saneras ska avgränsas och märkas ut.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Asbestkartläggning

Fråga 1: Hur ska asbestkartläggarens provtagningsverktyg behandlas?

Svar: Provtagningsverktygen ska rengöras från eventuell asbest i ett särskilt serviceutrymme för redskap som använts vid saneringen.

Fråga 2: Ska en asbestkartläggning göras innan man gör en fuktkartläggningen?

Svar: Nej, det krävs inte en asbestkartläggning i samband med kartläggningen såvida man inte söndrar material i samband med saneringen.

Fråga 3: Räcker det med att det i laboratoriets analys svar anges om ämnet är krokidolit eller annan asbest för att fastställa arten eller ska arten specificeras närmare?

Svar: Det räcker med att man vet om det handlar om krokidolit eller ett annat asbesthaltigt material.

Fråga 4: Ska asbestkartläggningar som genomförts innan den nya förordningen trädde i kraft förnyas?

Svar: När kartläggningen har omfattat alla konstruktioner som ska saneras eller bearbetas är den tillräcklig, även om den har gjorts före 1.1.2016.

Fråga 5: Ska asbestkartlägningshandlingen alltid namnges som "asbestkartläggning" eller kan den ersättas t.ex. med en mera omfattande rapport över en undersökning av skadeämnen i enlighet med RT-kortet 20-11160?

Svar: Handlingen som utarbetas över kartläggningen ska vara en asbestkartläggning. Asbestkartläggningen kan vara en del av en annan kartläggning över skadeämnen, men då ska asbestdelen rubriceras som asbestkartläggning.

Fråga 6: Ska asbestens art alltid utredas före saneringen, även om det inte är möjligt utan betydande skada eller kan man i asbestkartläggningen fastställa att det inte är möjligt att utreda asbestens art och att saneringen ska utföras som asbestsanering?

Svar: Utredningen över sådana konstruktioner vars asbesthalt inte har kunnat fastställas i asbestkartläggningen görs med hjälp av prov eller utifrån handlingar innan saneringen inleds. Uppgifter om konstruktioner som inte ingår i kartläggningen uppges i kartläggningen.

Fråga 7: Hur ska man gå till väga om det enligt byggnadsritningarna finns asbesthaltiga material i konstruktionerna?

Svar: Saneringen utförs som asbestsanering av personer med tillstånd för asbestsanering. Om man inte har kunnat visa att en konstruktion som ska saneras är asbestfri, ska saneringen utföras

med avskärningsmetoden. När det gäller konstruktioner som inte har kartlagts i konstruktioner som ingår i kartläggningen ska kartläggningen kompletteras med materialanalyser

Fråga 8: Räcker det med ett prov av ett slumpmässigt ställe som tas genom borrning genom fogen mellan kakel och uppsamling och analys av pulvret för att fastställa asbesthaltigt material i badrum i asbestkartläggningen?

Svar: Ett slumpmässigt prov räcker inte för att påvisa asbestförekomst i andra konstruktioner eller att konstruktionerna är asbestfria. Borrning ger inte tillförlitlig information om asbesthalten i en konstruktion. Det ska finnas provanalyser eller andra utredningar av alla olika material som ska saneras. Det här förutsätter att kartläggaren har sakkunskap.

Fråga 9: Är asbestkartläggningen som lagen kräver endast en resultatrapport av laboratorieanalyserna?

Svar: Nej. I asbestkartläggningen ska

1. asbest som förekommer i objektet som ska saneras lokaliseras (t.ex. utmärkas i ritningarna)
2. arten av asbest och arten av material som asbesten förekommer i (ljus eller blå asbest) och omfattningen (av varje enskilt asbestmaterial/utrymme) utredas
3. dammhalten som uppstår när asbesten eller materialen som innehåller asbest hanteras eller saneras utredas

Fråga 10: Är ett laboratorieresultat som bilaga till säkerhetsplanen över asbestsaneringen en sådan asbestkartläggning som avses i förordningen?

Svar: Nej. Säkerhetsplanen och asbestkartläggningen är olika handlingar och det är olika personer som är skyldiga att utarbeta dem. Det är företaget som har asbestsaneringstillstånd och som utför asbestsaneringen som tar fram säkerhetsplanen för asbestsaneringen. Byggherren låter utföra asbestkartläggningen som också omfattar annan information utöver laboratorieanalysen.

Fråga 11: Kan ansvarsområdet för arbetarskyddet vid regionförvaltningsverket ingripa i asbestkartläggningen?

Svar: Ja. Regionförvaltningsverket förutsätter att kartläggningen har gjorts och att den omfattar de uppgifter som förutsätts i asbestförordningen.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Skriftlig säkerhetsplan, förhandsanmälan och asbestsaneringstillstånd

Fråga 1: Behöver arbetstagare asbestsaneringsutbildning för att riva en avskärmning efter att utrymmet har konstaterats vara rent?

Svar: Nej.

Fråga 2: Krävs asbestsaneringstillstånd för att på grund av service eller reparation lösgöra och igen fästa enskilda skivor som innehåller krokidolitasbest?

Svar: Inget tillstånd för asbestsanering behövs.

Fråga 3: Kan rivna asbestmaterial återanvändas?

Svar: Återanvändningen av asbesthaltiga material är förbjuden. Avfallet ska förpackas, märkas ut och transporteras till soptippen till en särskild plats avsedd för asbestavfall.

Fråga 4: Krävs asbestsaneringstillstånd för borring i asbesthaltigt fasadmaterial för tilläggsisolering?

Svar: Ja.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Principer för säker asbestsanering och arbetsmetoder i samband med asbestsanering

Fråga 1: Måste ett företag med tillstånd för asbestsanering utföra ett arbete som innebär att en asbesthaltig vattenledning avlägsnas ur terrängen genom att det kopplas bort vid muffarna?

Svar: Ett företag med tillstånd för asbestsanering ska genomföra bortkopplingen och förpacka asbestavfallet. Den som flyttar och lyfter rören räknas inte som asbestsanerare.

Fråga 2: Räknas uppruggning av ytan på vinylklinker som asbestsanering?

Svar: Om asbesthaltigt material hanteras med en metod som uppruggning av ytan på vinylklinker där omfattningen av asbestfiber som frigörs i samband med arbetet inte är bekant, ska arbetet utföras som asbestsanering av ett företag med tillstånd för asbestsanering.

Fråga 3: Kan man lämna kvar en gammal vägg- eller takskiva som innehåller asbest och bygga nya konstruktioner på den och kan den nya konstruktionen fästas med en anordning/maskin som möjligen söndrar det asbesthaltiga materialet?

Svar: Asbesthaltigt material som lämnas under konstruktioner ska dokumenteras. Arbeta som utförs genom bearbetning som eventuellt söndrar det asbesthaltiga materialet ska utföras av ett företag med tillstånd för asbestsanering.

Fråga 4: Kan en asbesthaltig plastmatta avlägsnas med motsvarande metod som asbestvinylklinker?

Svar: Nej. Saneringen av en asbesthaltig matta genom att söndra den ska utföras med avskärningsmetoden.

Fråga 5: När kan man använda påssaneringsmetoden när rörisoleringar ska avlägsnas?

Svar: Påssanering är avsedd endast för rivning av enskilda rörisoleringsobjekt. Påsen ska kunna stängas tillförlitligt runt röret från båda sidorna av saneringsstället. Ändorna av det avskurna stället ska alltid fås i en form som inte dammar innan påsen lösgörs.

Fråga 6: När behövs tillstånd för underhåll utomhus av produkter som målats med asbesthaltig målfärg?

Svar: Arbetet förutsätter tillstånd när det för rengöringen av det asbesthaltiga materialet används över 50 bar tryck. Underhållet/Tvättningen förutsätter också tillstånd när asbesthaltigt material lösgörs från ytan som underhålls även då trycket underskrider 50 bar.

Fråga 7: Är det tillåtet att riva asbesthaltiga vinylskivor i trapphus med punktutsugningsmetoden?

Svar: Asbesthaltiga vinylskivor och asbesthaltigt bitumenlim kan avlägsnas med punktutsugningsmetoden när underlagsmassan inte innehåller asbest och arbetet kan utföras med en metod som endast orsakar lite damm. Skivorna ska lösgöras så att de hålls så hela som möjligt. Punktugare ska användas och vid behov dessutom punktutsug med lågt tryck som skapats med undertrycksanordning. Området kan avskiljas med skyddsväggar.

Fråga 8: Med vilka metoder kan en wellpappisolering som innehåller asbest rivas?

Svar: Med avskärningsmetoden

Fråga 9: Hur kan man utföra småskaligt underhållsarbete av asbesthaltig bitumenpapp och behövs tillstånd för asbestsanering för arbetet?

Svar: Underhållet kan utföras med punktutsugningsmetoden. Arbetet måste inte utföras av ett företag med tillstånd för asbestsanering, och tillstånd behövs inte.

Fråga 10: Hur ska man gå till väga vid en vattenskada då man misstänker att isoleringen innehåller asbest?

Svar: För att förhindra betydande skada kan omedelbart arbete utföras genom att man skyddar sig med personlig skyddsutrustning. Efter de omedelbara reparationsåtgärderna kartläggs förekomsten av asbesthaltigt material. Arbetsmetoden väljs utgående från asbestkartläggningen. Om asbest hittas på basis av kartläggningen ska arbetet därefter utföras av ett företag som har tillstånd för asbestsanering.

Fråga 11: Hur ska man gå till väga då en utomstående ska beträda det avskärmade utrymmet innan analysen av utrymmets renlighet har kommit?

Svar: Om det blir nödvändigt att beträda det avskärmade utrymmet innan mätresultatet är klart, ska arbetstagaren få introduktion i användningen av personlig skyddsutrustning och rengöringen i slusstunneln och han eller hon ska använda personlig skyddsutrustning.

Fråga 12: Hur ska man gå till väga när fönster ska bytas ut om det är möjligt att man i samband med arbetet blir tvungen att söndra asbesthaltiga material?

Svar: Asbesthaltigt spackel och andraasbesthaltiga strukturer saneras avlägsnas som asbestsanering med godkända arbetsmetoder.

Fråga 13: Hur kan flänsar och borrar av fästeanordningar göras i asbesthaltiga konstruktioner?

Svar: Asbesthaltigt material ska i första hand avlägsnas före flänsning. Flänsning som utförs med våtsågning eller våtborrning kan utföras som asbestsanering utan avskärningsmetod när vattnet som använts vid sågningen och det avfall som uppstår kan samlas upp på ett pålitligt sätt och hanteras som asbestavfall.

Småskalig borring av fästanordningar kan utföras utan tillstånd för asbestsanering, när man effektivt har förhindrat att dammet som uppkommer vid borringen sprids. Personlig skyddsutrustning som krävs för asbestsanering ska användas i arbetet.

Fråga 14: Hurdan ska saneringspåsen vara och hur ska det fästas vid objektet?

Svar: Saneringspåsen ska vara planeras för asbestsaneringen. Påsen ska fästas på ett tillförlitligt sätt på båda sidorna om rivningsstället utan att påsens struktur söndras. Tillverkarens anvisningar ska beaktas.

Informationen om saneringspåsen och hur den ska fästas ska anges i den skriftliga säkerhetsplanen för asbestsaneringen.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Tilläggskrav för avskärmningsmetoden

Fråga 1: Ska exponeringsområdet utan asbesthalt alltid mätas efter att sanering med avskärmningsmetoden har utförts?

Svar: Ja.

Fråga 2: Ska det anläggas en tredelad slusstunnel när man använder avskärmningsmetoden?

Svar: En tredelad sluss ska i regel anläggas. Kontakta den behöriga arbetarskyddsmyndigheten om slusskonstruktionen eller en annan skyddskonstruktion är avvikande.

Fråga 3: Kan man vid rivning av badrum i linjesaneringar kombinera badrum som befinner sig på varandra till en avskärmning och under vilka förutsättningar?

Svar: Det är inte möjligt att kombinera badrum ovanpå varandra via en rökkanal till en avskärmning.

Fråga 4: Är det möjligt att kombinera avskärmningar i olika utrymmen till en avskärmning?

Svar: Avskärmningar kan inte kombineras via kanaler och öppningar så att det skulle bildas en avskärmning. Förbindelsen till avskärmningen sker endast via en tredelad slusstunnel.

Fråga 5: Godkänns lamell/skifferdörrar som dörr till slussen?

Svar: Ja, om tillräcklig tryckskillnad kan skapas och dörren stängs tätt vid eventuell förlust av tryckskillnaden.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Användningen av arbetsredskap och säkerställande av funktionsdugligheten

Fråga 1: Förutsätter myndigheten att luftpumpar som används för mätning kalibreras regelbundet (t.ex. med ett års mellanrum)?

Svar: Ja. Mätinstrumentens funktionsduglighet ska säkerställas genom att anordningen kalibreras i enlighet med tillverkarens anvisningar.

Fråga 2: Hur ska anordningar som används för asbestsanering underhållas när de används för mindre arbeten?

Svar: Maskinerna ska underhållas och rengöras i enlighet med förordningen efter varje objekt, oberoende av asbestmängden.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

Säkerställande av exponeringsområdets renlighet och säkerheten vid fortsatt användning

Fråga 1: ingen Ska arbetsgivaren för asbestsanerarna utan särskild begäran lämna resultaten av mätningar över uppföljningen av undertrycket i avskärmningen till byggherren eller andra som styr och övervakar byggprojektet?

Svar: Informationen om uppföljningsmätningarna fogas efter asbestsaneringen till handlingen över renligheten utan särskild begäran.

Fråga 2: Är det möjligt att i en luftmätning utreda renligheten efter saneringen av t.ex. ett hallutrymme på 200 m²?

Svar: I stora utrymmen ska det finnas tillräckligt med mätningpunkter för att man ska få ett tillförlitligt resultat över utrymmets renlighet. Lagen eller förordningen tar inte ställning till antalet kvadratmeter. En yrkeskunnig mätare bedömer antalet mätningpunkter och prov.

Fråga 3: När kan tryckskillnadsmätaren som används i samband med avskärmningsmetoden avlägsnas?

Svar: Undertrycksmätaren kan avlägsnas efter luftmätningen.